

אהבת ישראל – התניא חלק א'

היום נעבור מן ה"אורות" של הבעש"ט על גודל ערכו וטובו של כל יהודי ואפילו של כל העולם בכלל, אל ה"כלים" של תלמיד תלמידו רבי שניאור זלמן בעל ה"תניא" (רבי שניאור זלמן היה מצעירי תלמידי ה"מגיד ממזריטש" [אם כי לא הקטן שבהם בחכמה...]) שהיה תלמידו של הבעש"ט) בספר התניא בפרק ל"ב מדבר "האדמו"ר הזקן" אודות אהבת ישראל, ומורגל בפי החסידים שאין זה במקרה פרק ל"ב אלא שזהו "לב התניא".

בחלק הראשון של ספר התניא מופיעים שני רעיונות מרכזיים:

א. "שתי נפשות באדם" האדם הוא יצור דואלי, יש בו את העליון והזך ביותר "נפש אלוקית" ואף את השפל והעכור ביותר "נפש בהמית".

ב. בכוחו של האדם, כל אדם! להכריע לאיזה צד הוא מעניק את השליטה.

(לפני שנמשיך ראוי להעיר הערה חשובה. בעל התניא במקומות אחרים רואה את התמונה כיותר מורכבת, ואף אינו רואה בחלק הבהמי צד שלילי ביסודו כפי שהוא בתפיסה הנזירית הנוצרית, אלא שספר התניא הוא ספר "עבודה" ולא ספר פילוסופי, ולכן הוא משתמש כאן בהגדרות פשטניות שאיתן יותר "נוח לעבוד").

מתוך כך נגזר שאדם אמור להשפיל (כן כן) את הנפש הבהמית לפני הנפש האלוקית, ולנסות להזדהות כמה שיותר עם החלקים האלוקיים שבו (וגם לא להיות מופתע או מאוכזב או מושפל כשהוא נפגש עם החלקים הבהמיים שלו, שכן הרי יש בו צדדים בהמיים).

לאחר שהאדמו"ר הזקן מאריך מאוד בנגזרות של רעיונות אלו ביחס של האדם לעצמו, הוא מגיע להשלכות שבין אדם לחברו.

"והנה על ידי קיום הדברים הנזכרים לעיל, להיות גופו נבזה ונמאס בעיניו, רק שמחתו תהיה שמחת הנפש לבדה, הרי זו דרך ישרה וקלה לבא לידי קיום מצות "ואהבת לרעך כמוך" לכל נפש מישראל, למגדול ועד קטן. כי מאחר שגופו נמאס ומתעב אצלו, והנפש והרוח – מי יודע גדולתן ומעלתן בשורשן ומקורן באלקים חיים. בשגם שכולן מתאימות ואב אחד לכלנה, ולכן נקראו כל ישראל אחים ממש, מצד שורש נפשם בה' אחד, רק שהגופים מחולקים. ולכן העושים גופם עיקר ונפשם טפלה, אי אפשר להיות אהבה ואחזה אמיתית ביניהם, אלא התלויה בדבר לבדה"

זאת אומרת שכאשר אדם מזדהה עם החלק הבהמי שבתוכו, אזי הוא מודד את כל מה שמחוץ לו במושגים של תועלת ונזק. אם אני זה המטר שמונים של גוף שיש לי, אז כל מה שלא תורם ואף מזיק למטר שמונים האלו הוא חסר משמעות במקרה הטוב ואויב במקרה הפחות טוב.

אך אם אני מזדהה עם האלוקי שבתוכי, אזי כל עם ישראל הוא חלק ממני (ואפילו כל המציאות כולה) שכן כל נשמות ישראל הם שורש אחד של 'כנסת ישראל'.

מחר נראה את המשך דברי האדמו"ר הזקן, שממשיך בקו זה, ואף מסביר מדוע "ואהבת לרעך כמוך" הוא כלל בתורה ולדברי הלל הזקן אף כולל את כל התורה.